

PASQUINS

DE CULTURA CRISTIANA I ROMANA

XV.- Adeus aos deuses...

El pasquí anterior feia referència al diumenge, que a Anglaterra, com sabem, es diu *Sunday*.

Els anglosaxons dedicaven els dies de la setmana a déus diversos per tal d'obtenir els seus favors. *Saturday*, per exemple, és el *dia de Saturn*; *Monday*, el *dia de la Lluna*, i *Sunday*, el *dia del Sol*. Sí, sí, *Sunday*... Ens referim a aquell primer dia de la setmana que Constantí va instaurar com a jornada de repòs per als cristians. Per a la resta del setmanari anglès --*fair play* obliga-- els déus romans es retiren i deixen lloc a la mitologia pròpia. El segon dia de la setmana (*Tuesday*) està dedicat a Tiw, déu de la guerra; el tercer (*Wednesday*) a Woden, creador del món i pare de l'anterior; el quart (*Thursday*) a Thunor, déu dels trons, també fill de Woden, i el cinquè (*Friday*), a la deessa Frig, protectora de les noces i esposa de Woden. Tot queda en família...

Doncs aquest també és el sistema de la tradició greco-romana:

Dilluns, dedicat a la Lluna (*dies Lunae*)

Dimarts, dedicat a Mart (*dies Martis*)

Dimecres, dedicat a Mercuri (*dies Mercurii*)

Dijous, dedicat a Júpiter (*dies Iovis*)

Divendres, dedicat a Venus (*dies Veneris*)

Però com és que han desaparegut del nostre calendari el *dia de Saturn* (dissabte) i el *dia del Sol* (diumenge)? Doncs perquè l'Església va reeixir a canviar-los el nom, per bé que la tradició popular pagana s'arrapés fort a la resta de dies. Saturn va quedar oblidat per recuperar la memòria del *dia del sàbat* (dia de repòs per als jueus) i el diumenge va passar a dir-se *dies Domenica*, el dia dominical, del Senyor (recordem que *dies*, en llengua llatina, és femení). Fixem-nos que passa el mateix en la terminologia castellana, per exemple, si posem l'atribut al davant del nom (domingo --*Domenica dies*-- , lunes --*Lunae dies*-- , Martes --*Martis dies*-- , etc).

Només en portuguès va acabar imposant-se la terminologia cristiana. Per això els veïns dels espanyols passen de dilluns a divendres com qui puja els graons d'una escala: *segunda-feira*, *terça-feira*, *quarta-feira*, *quinta-feira* i *sexta-feira*.